

دورىلارنى سېتىۋالاتتى. ئەخلەت ئارسىدىن تېپىۋالغان بوتۇلكا ۋە قۇتسىلار ئۇنىڭ تەجربىه قىلىدىغان ئەسۋاپلىرىدىن ئىدى.

ئۇنىڭ تومپايتىپ ئېسىۋالغان گېزىت سومكىسى ھەر خىل پەننىي كىتابلار ۋە خەميمىت دورىلرى بىلەن توشۇپ كېتەتتى. ئېدىسىۇن ئون ئىككى ياشقا كىرگەندە پویىزدا گېزىت ساتىدۇ. پویىزنىڭ يولۇچىلار تاماكا چېكىدىغان مەخسۇس ۋاڭونى بولۇپ، پویىز باشلىقى ئېدىسىۇنىڭ مۇشۇ ۋاڭونىڭ بىر بولۇڭىدا ئولتۇرۇشىغا قوشۇلىدۇ. ئۇ دائىم گېزىتلرىنى سېتىپ بولغاندىن كېيىن مۇشۇ بولۇڭدا ئولتۇرۇپ، سومكىسىدىن خەميمىت دورىلرى، بوتۇلكا ۋە قۇتلرىنى ئېلىپ، ھەر خىل قىزىقارلىق تەجربىلەرنى ئىشلەشكە باشلايدۇ.

بىر كۈنى ئېدىسىۇن تازا قىزىقارلىق تەجربىه ئىشلەۋانقا، پویىز تېز قوز غالغانلىقتىن سلكىنىپ كېتىپ، ئاق فوسفور فاچىلانغان بىر بوتۇلكا ئورۇلۇپ كېتىدۇ، فوسفور ھاۋاغا ئۇچۇشى بىلەن دەرھال ئوت ئېلىپ يانىدۇ. كىشىلەر يوگۇرۇشۇپ كېلىپ، ئېدىسىۇن بىلەن بىرلىكتە ئوتىنى ئۆچۈرۈۋىلدى. پویىز باشلىقى قاتىق خاپا بولۇپ، ئېدىسىۇنىڭ تەجربىه قىلىدىغان بارلىق نەرسىلرىنى پویىزدىن چۆرۈۋېتىدۇ ھەمدە ئۇنى قاتىق بىر شاپلاق ئۇرۇپ، بىر قۇلقىنى گاس قىلىپ قويىدۇ.

122

سۇنداق بولسىمۇ ئېدىسىۇن تەتقىقات ئېلىپ بېرىش ئېدىيىسىدىن قەتئىي يانمايدۇ. ئۇ ئۆزىنىڭ يېمەك - ئىچمىكىنى تېجەپ پۇل يىغىپ قايىشىدىن خەمىلىك تەجربىه ئېلىپ بېرىشقا كېرىشىدۇ. بىر قېتىم سۇلغات كىسلاnatasi ئۇنىڭ چاپىنىنى كۆپدۈرۈپتىدۇ. يەنە بىر قېتىم سۇلغات كىسلاnatasi ئۇنىڭ كۆزىنى قارىغۇ قىلىپ قويىغىلى تاسلا قالدى. لېكىن ئېدىسىۇن بۇنداق خەتلەكىلەردەن قىلچە قورقۇپ قالماستىن، ئۆزىنىڭ خەمىلىك تەجربىسىنى داۋاملاشتۇرۇۋېرىدۇ.

ئېدىسىۇن ئېلىكتىر لامپىسىنى ئىجاد قىلىش جەريانىدا، تەننەرخى ئەرزان، ئىشلىتلىش ۋاقتى ئۇزۇن بولغان لامپۇچىكا قىلىنى تېپىپ چىقىش ئۇچۇن كۈرمىڭ قېتىم تەجربىه ئېلىپ بارىدۇ، ئۇ دائىم بىرقانچە ئون سائەتلەپ تەجربىخانىدىن چىقماي ئىشلەيدۇ. بەك ھېرىپ كەتكەن چاغلىرىدا تەجربىه ئۇستىلى ئۇستىدە بىردمەم ئۇخلىقىلىپ، يەنە ئىشنى داۋاملاشتۇرىدۇ. ئۇ مۇشۇنداق بوشاشماستىن تىرىشىش ئارقىسىدا، ئاخىرى مۇۋاپىق لامپۇچىكا قىلىنى تېپىپ چىقىپ، ئېلىكتىر لامپۇچىكىسىنى ئىجاد قىلىدۇ. كېيىن ئېدىسىۇن يەنە كىنو، پاتىغۇن... قاتارلىق نەرسىلەرنى كەشىپ قىلىدۇ. ئۇ پۇتۇن ئۆمرىدە سىڭ خىلىدىن ئارتۇق نەرسىنى كەشىپ قىلغان ئاتاقلقى ئالىم.

IV

ئا: سائىتىڭىز قانچە بولدى؟

قالدى \ كەم

تۈتكە بەش مىنۇت

يەتتىگە ئۇن توققۇز مىنۇت

توققۇزغا چارەك

ئە:

ئا: سائىتىڭىز توغرا ماڭامدۇ؟

سەل چاپسانراق

سەل ئاستىراق

ناھايىتى توغرا

ئە:

V

121

كىمنىڭ ؟

ئۇستەلدىكى ژورنال

سومكىدىكى كونسىپىك

ياتاقتىكى كۆمېيۇتۇر

ئورۇندۇقتىكى كۆزئەينەك

ئا:

ئايۇپنىڭ .

ئۇستەلدىكى ژورنال

سومكىدىكى كونسىپىك

ياتاقتىكى كۆمېيۇتۇر

ئورۇندۇقتىكى كۆزئەينەك

ئە:

تېكىست

ئېدىسىۇن

ئېدىسىۇن دۇنياغا داڭلىق كەشپىياتچى. ئۇ ئامېرىكىلىق بولۇپ، ئائىلىسى ئىنتايىن كەمبەغەل بولغانلىقى ئۈچۈن، كىچىك ۋاقتىدا ئاران ئۈچ ئايلا ئوقۇبالىغان. ئېدىسىۇن ئۇن بىر يېشىدىن باشلاپ گېزىت ساتقان. ئۇ كىچىك چېغىدىن باشلاپلا ئىلىم - پەننى قىزىفن سۆيەتتى. ئۇ دائم پۇل ئىقتىساد قىلىپ پەننى كىتاب - ژورناللارنى ۋە خەمىلىك

ئۇن بەشىنچى دەرس

جۈملە تىپلىرى بوبىچە مەشق

I

ئۇرۇندىن تۇرسىلەر
دەرس باشلايىسلەر
دەرس تەكىر قىلىسىلەر
ئۇخلايىسلەر

ئا: سىلەر سائەت نەچىجىدە

ئالىتىدە ئۇرۇندىن تۇرسىز
سەككىزدە دەرس باشلايمىز
يەتنە يېرىمىدا دەرس تەكىر قىلىمىز
ئۇن ئىككىدە ئۇخلايمىز

ئە: بىز سائەت

II

120

ئا: سائەت قانچە بولدى؟

بىر
ئۈچ
تۆققۇز
ئۇن بىر

ئە:

III

ئا: سائىتىڭىز قانچە بولدى؟

تۆقتىن ئۈچ
بەشتىن ئۇن تۆت
سەككىزدىن ئوتتۇز ئىككى
ئۇن بىردىن يىگىرمە يەتنە

ئە:

منۇت ئۆتتى.